

Conspectul habitatelor din parcul natural Munții Maramureșului

Oana Viorica Danci*, Cristina Pop*, Costel Bucur*
*Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului,
Vișeu de Sus,

Abstract

This paper proposes to establish a synthesis of habitat types in Maramureș Mountains Nature Parc (MMNP). We identified 18 types of Natura 2000 habitats (6 priority ones) to which correspond 35 habitats according to Romanian Habitats Classification (Doniță *et al.*, 2005, 2006). Also, we identified 6 habitats according to Romanian Habitats Classification which do not have a correspondent into Natura 2000 Habitats. This synthesis will represent the framework for elaborating the conservation plan of the habitats in MMNP.

Cuvinte cheie: Parcul Natural Munții Maramureșului, habitat, Natura 2000.

Introducere

Această lucrare vizează identificarea tipurilor de habitate din Parcul Natural Munții Maramureșului pentru a oferi ulterior suportul pentru realizarea planului de management al habitatelor și a monitorizării stării de conservare a acestora.

Parcul Natural Munții Maramureșului (PNMM) este o arie naturală protejată relativ nouă, instituită prin H.G. 2151/2004, la 30 de ani de la recomandarea lui Al. Filipașcu (1975-1976) de „*declaraire a unor întinse și reprezentative parcuri naturale în masivele mai importante: M-ții Maramureșului, M-ții Rodnei, Călimani, Bucegi și Făgăraș*” (pg. 62). Principalele motive ale desemnării au fost: peisajul specific de munți acoperiți cu păduri și pajiști montane într-o alternanță încântătoare, prezența florei și faunei emblematice pentru Carpați în cadrul unor ecosisteme încă stabile, existența habitatelor naturale pe întinderi mari și un mod de viață tradițional, direct dependent de resursele naturale și încă păstrat nealterat într-o anumită măsură.

Datorită faptului că administrarea efectivă a ariilor naturale protejate în România este încă la început, considerăm că este necesară elaborarea unor instrumente de management pentru principalele tipuri de habitate, instrumente care să poată fi aplicate cu ușurință de către personalul administrațiilor ariilor naturale protejate pentru monitorizarea stării de conservare și pentru managementul acestora. Pentru a putea propune și implementa măsuri de

management adecvate și eficiente, este necesară cunoașterea tipurilor și a structurii habitatelor.

De asemenea dorim prin intermediul acestei lucrări să completăm și să corectăm, acolo unde este cazul, informația furnizată de către O. M.M.D.D. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, pentru RO SCI 0124 Munții Maramureșului.

Materiale și metode

În această lucrare vom folosi termenul de habitat în înțelesul dat de Directiva Habitate și de Doniță *et al.* în lucrarea *Habitatele din România*, 2005, adică prin habitat natural definim arealele terestre sau acvatice care se disting prin anumite caracteristici geografice, abiotice și biotice naturale sau seminaturale. Având în vedere toate tipurile de definiții elaborate și utilizate la nivel european și diferitele încercări de a preciza cât mai exact ceea ce cuprinde de fapt un habitat, se ajunge la concluzia că printr-un habitat se înțelege de fapt un ecosistem, adică biotopul împreună cu biocenoza care-l populează, și nu doar locul sau tipul de loc în care o specie sau o comunitate biotică trăiește.

Pentru realizarea conspectului și descrierea tipurilor de habitate din PNMM am optat pentru sistemul de clasificare Natura 2000, cu realizarea corespondenței în sistemul propus de Doniță *et al.* (2005, 2006).

Identificarea tipurilor de habitate forestiere au fost utilizate amenajamente silvice, pe baza cărora, și folosind corespondența dintre tipurile de pădure și tipurile de habitate Natura 2000 se poate realiza o hartă de distribuție a tipurilor de habitate. De asemenea, există posibilitatea realizării și a unei corespondențe cu tipurile de habitate din România, cu un grad de detaliere mult mai mare.

Identificarea altor tipuri de habitate decât cele forestiere se face, în mod obișnuit, prin recunoașterea fitocenozelor care le caracterizează și anume prin luarea în considerare a speciilor edificatoare (în general dominante) și indicatoare ecologic și/sau cenologic, precum și prin recunoașterea caracteristicilor stațiunii, în primul rând localizare geografică, altitudine, relief, rocă și sol. Acest tip de identificare poate fi utilizat și pentru habitatele forestiere, dar pentru suprafețe mai mici.

Tabel 1. Corespondența habitatelor Natura 2000 cu habitatele din România identificate în PNMM

Nr. crt.	Cod Natura 2000	Tipul de habitat Natura 2000	Cod România	Tipul de habitat conform Habitatele din România (Doniță et al., 2005, 2006)
	3230	Râuri de munte și vegetația lor lemnoasă cu <i>Myricaria germanica</i>	4415	Tufărișuri dacice de cătină mică (<i>Myricaria germanica</i>)
	4060	Pajiști alpine și boreale	3104	Tufărișuri sud-est carpatice de smirdar (<i>Rhododendron myrtifolium</i>), cu afin (<i>Vaccinium myrtillus</i>)
			3108	Tufărișuri sud-est carpatice de ienupăr pitic (<i>Juniperus sibirica</i>)
	4070*	Tufisuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>)	3105	Tufărișuri sud-est carpatice de jneapăn (<i>Pinus mugo</i>), cu smirdar (<i>Rhododendron myrtifolium</i>)
	6230*	Pajiști de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substraturile silicioase ale zonelor muntoase	3608	Pajiști sud-est carpatice de <i>Scorzonera rosea</i> și <i>Festuca nigrescens</i>
			3609	Pajiști sud-est carpatice de țăpoșică (<i>Nardus stricta</i>) și <i>Viola declinata</i>
	6430	Asociații de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor până la nivel montan și alpin	3704	Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Senecio subalpinus</i> și ștevia stânelor (<i>Rumex alpinus</i>)
			3708 493	Comunități daco-getice cu <i>Angelica sylvestris</i> , <i>Crepis paludosa</i> și <i>Scirpus sylvaticus</i>

	6520	Pajiști montane	3801	Pajiști sud-est carpatice de <i>Trisetum flavescens</i> și <i>Alchemilla vulgaris</i>
	7140	Mlaștini turboase de tranziție și turbării oscilante (nefixate de substrat)	5408	Mlaștini sud-est carpatice, oligotrofe cu <i>Carex limosa</i>
	7220*	Izvoare petrifiante cu formare de travertin (<i>Cratoneurion</i>)	5417	Comunități sud-est carpatice fontinale cu <i>Cratoneuron commutatum</i> și <i>C. filicinum</i>
	8210	Pante stâncoase calcaroase cu vegetație chasmofitică	6213	Comunități sud-est carpatice pe stânci cu <i>Saxifraga luteoviridis</i> și <i>Silene zawadzkii</i>
	9110	Păduri tip <i>Luzulo-Fagetum</i>	4102	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Hieracium rotundatum</i>
			4106	Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Hieracium rotundatum</i>
			4110	Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) cu <i>Festuca drymeia</i>
	9130	Păduri tip <i>Asperulo-Fagetum</i>	4118	Păduri dacice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>), cu <i>Dentaria bulbifera</i>

			4119	Păduri dacice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>), cu <i>Carex pilosa</i>
			4120	Păduri moldave mixte de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și tei argintiu (<i>Tilia tomentosa</i>), cu <i>Carex brevicollis</i>
	9150	Păduri medioeuropene tip <i>Cephalanthero-Fagion</i>	4111	Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Cephalanthera damassonium</i>
	9180*	Păduri de pantă, grohotiș sau ravene, din <i>Tilio-Acerion</i>	4117	Păduri sud-est carpatice de frasin (<i>Fraxinus excelsior</i>), paltin (<i>Acer pseudoplatanus</i>), ulm (<i>Ulmus glabra</i>), cu <i>Lunaria rediviva</i>
	91D0*	Turbării împădurite	4412	Răriști sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și/sau pin silvestru (<i>Pinus sylvestris</i>) de tinoave
	91E0*	Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	4401	Păduri sud-est carpatice de anin alb (<i>Alnus incana</i>), cu <i>Telekia speciosa</i>
			4402	Păduri daco-getice de lunci colinare de anin negru (<i>Alnus glutinosa</i>), cu <i>Stellaria nemorum</i>
	91V0	Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>)	4101	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Pulmonaria rubra</i>
			4103	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Leucanthemum waldsteinii</i>

			4104	Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Pulmonaria rubra</i>
			4109	Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>), cu <i>Symphytum cordatum</i>
	91Y0	Păduri dacice de stejar și carpen	4128	Păduri geto-dacice de gorun (<i>Quercus petraea</i>), cu <i>Dentaria bulbifera</i>
	9410	Păduri acidofile cu <i>Picea</i> din etajele alpin - montane	4203	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), cu <i>Soldanella hungarica</i>
			4205	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), cu <i>Oxalis acetosella</i>
			4206	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Hieracium rotundatum</i>
			4207	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Hylocomium splendens</i>
			4208	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și brad (<i>Abies alba</i>), cu <i>Luzula sylvatica</i>
			4210	Păduri sud-est carpatice de molid, cu <i>Sphagnum</i> sp.
			4214	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și fag (<i>Fagus sylvatica</i>), cu <i>Hieracium rotundatum</i>

		Fără corespondent	3610	Pajiști sud-est carpatice de <i>Poa media</i>
		Fără corespondent	4129	Păduri dacice de gorun (<i>Quercus petraea</i>) și fag (<i>Fagus sylvatica</i>), cu <i>Festuca drymeia</i>
		Fără corespondent	4209	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), cu <i>Leucanthemum waldsteinii</i>
		Fără corespondent	4211	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), și brad (<i>Abies alba</i>) cu <i>Pulmonaria rubra</i>
		Fără corespondent	4213	Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), cu <i>Doronicum columnae</i>
		Fără corespondent	5423	Comunități sud-est carpatice de izvoare și pâraie, cu <i>Carex remota</i> și <i>Caltha laeta</i>

Rezultate și discuții

Folosind modalitățile de identificare a habitatelor prezentate anterior, bibliografia existentă și realizând corespondența dintre tipurile de habitate Natura 2000 și Habitatele din România (Doniță *et al.*, 2005, 2006) corelându-le cu datele colectate de pe teren am realizat conspectul tipurilor de habitate din Parcul Natural Munții Maramureșului. Astfel, au fost identificate 18 tipuri de habitate Natura 2000 (din care 6 sunt habitate prioritare), cărora le corespund 35 de habitate, în înțelesul Habitatelor din România (Doniță *et al.*, 2005, 2006) și alte 6 habitate care nu au corespondent în tipurile de habitate Natura 2000 (Tabel 1.). Menționez că în acest conspect am inclus tipurile de habitate pe care le-am identificat până în prezent, fără a avea pretenția de a fi inclus toate tipurile de habitate.

Concluzii

- Folosind modalitățile de identificare a habitatelor, bibliografia existentă și realizând corespondența dintre tipurile de habitate Natura 2000 și Habitatele din România (Doniță, 2005) și datele colectate de pe teren am realizat conspectul tipurilor de habitate din Parcul Natural Munții Maramureșului. Astfel au fost identificate 18 tipuri de habitate Natura 2000 (din care 6 sunt habitate prioritare), cărora le corespund 35 de habitate, în înțelesul Habitatelor din România (Doniță, 2005) și alte 6 habitate care nu au corespondent în tipurile de habitate Natura 2000.
- Din totalul habitatelor identificate 9 sunt habitate forestiere, 3 sunt habitate de tufărișuri, 2 de pajiști mezo și mezo-higrofile, 1 de buruienișuri montane și subalpine, 1 de mlaștini oligotrofe, 1 de stâncării și 1 de comunități fontinale.
- Diversitatea ecologică cea mai mare se înregistrează în cadrul tipului de habitat Natura 2000 - 9410 Păduri acidofile cu *Picea* din etajele alpin-montane care ocupă aprox 42% din suprafața fondului forestier inclus în PNMM și cuprinde 7 subtipuri de habitate, conform clasificării Habitatelor din România.
- Pentru protecția habitatelor Natura 2000 din PNMM va fi elaborat un Plan de măsuri de management al habitatelor din PNMM.
-

- Bavaru, A., Godeanu, S., Butnaru, G., Bogdan, A., 2007,** *Biodiversitatea și ocrotirea naturii*, Ed. Acad. Române, București, 577 pg.
- Béres, M., 2000,** Flora și vegetația, in *Munții Maramureșului - Baza de date privind înființarea rezervației biosferei*, Ed. Echim, Baia Mare: 45-65
- Boșcaiu, N., 1975,** Problemele conservării vegetației alpine și subalpine, *Ocrot. nat. med. înconj.*, **19**, 1: 17-21.
- Boșcaiu, N., 1987,** Monitoringul ecologic, *Ocrot. nat. med. înconj.*, **31** – 2: 109 - 115
- Ciocârlan, V., 2009,** *Flora ilustrată a României: Pteridophyta et Spermatophyta*, Ed. Ceres, București, 1141 pg.
- Coldea Gh., Pînzaru, Gh., 1987,** Aspecte floristice și fitocenologice din rezervațiile botanice Piatra Țibăului și Stâncăriile Sâlhoi – Zîmbroslavele (Munții Maramureșului). *Ocrot. nat. med. înconj.*, **31**, 2: 141-145.
- Coldea, G., 1980,** Rolul termodinamic al jnepenișurilor în menținerea echilibrului natural al etajului subalpin din Carpații Românești, *Ocrot. nat. med. înconj.*, **24**, 2: 165-168.
- Coldea, G., Pînzaru, G. Plămadă, E., Spîrchez, Z., 1978 -** Bioproductivitatea jnepenișelor și a pajiștilor secundare din Munții Maramureșului. In Preda V. (ed.), *Acțiunii umane asupra jnepenișurilor din Mții. Maramureșului, Mții. Rodnei și din alte zone ale Transilvaniei*, Acad. RSR, Fil. Cluj-Napoca: 48-56.
- Coldea, G. – ed., 1997,** *Les associations végétales de Roumanie, Tome 1 les associations herbacées naturelles*, Presses Universitaires de Cluj, Cluj-Napoca, 261pg.
- Cristea, V., Denaeyer, S., Herremans J-P., Goia, I., 1996,** *Ocrotirea naturii și protecția mediului în România*, Ed. Cluj University Press, Cluj Napoca, 365 pg.
- Cristea, V., Gafta D., Pedrotti F., 2004,** *Fitosociologie*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca: 67-168
- Danci, O., Cristea, V., 2009,** Mountain pine habitats in the Maramureș Mountains Nature Park (I): distribution and management, *Contrib. Bot.* **44**: 77-81.
- Doniță N., Popescu, A., Păucă - Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I-A., 2005,** *Habitatele din România*, Ed. Tehnică Silvică, București, 496 pg.
- Doniță N., Popescu, A., Păucă - Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I-A., 2006,** *Habitatele din România. Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la directiva Habitat (92/43/EEC)*, Ed. Tehnică Silvică, București, 95 pg.

- Filipașcu, A.**, 1975-1976, Vechimea prezenței umane active în ecosistemele subalpin-alpine ale Carpaților și consecințele sale ecologice, *Cvmidava, șt nat*, Brașov, **9-2**: 53.66
- Filipașcu A.**, 2005, *Maramurășul așa cum îl cunosc eu*, Ed. Limes, Cluj Napoca
- Gafta, D., Mountford, O.**, - eds. 2008, *Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România*, Ed. Risoprint, Cluj Napoca, 101 pg.
- Kochjarova, J., Valachovic, M., Bureș, P., Mráz, P.**, 2006, The genus *Cochlearia* L. (Brassicaceae) in the Eastern Carpathians and adjacent area. *Botanical Journal of the Linnean Society*, **151**: 355 – 364.
- Oprea, A., Goia, I., Tănase, C., Sîrbu, C.**, 2010, Assesment of species composition: endemics, relicts, and red-listed plants (Tracheophytae, Bryophytae, and Fungi) in forest natural habitats of Romania, *Contrib. bot.*, **45**: 13-24.
- Pânzariu, G.**, 1983, Necesitatea conservării și refacerii jnepenișurilor. *Ocrot. nat. med. înconj.*, **27**, 1: 11–18.
- Resmeriță, I.**, 1978, La classe *Vaccinio – Juniperetea* Pass et Hoffm. des Montagnes de Maramureș (Roumanie), *Documents phytosociologiques*, Lille, N.S. **2**: 365 – 376
- Resmeriță, I.**, 1979-1980, Vegetația clasei *Vaccinio – Juniperetea* Pass et. Hoffm. 1968 din Carpații României, *Studii și comunicări*, Bacău, p. 217 - 236
- Resmeriță, I.**, 1984, Recherches sur la végétation dans les Montagnes Maramureș – Roumanie, *Documents phytosociologiques*, Camerino, N.S. **8**: 257 – 273
- Ștefureac, T., Pânzaru, Gh.**, 1978, Stațiunea cu *Cochlearia pyrenaica* DC de la Sâlhoi (Maramureș) și ocrotirea sa. *Ocrot. nat. med. încoj.* **22**, 1:39-42.
- *** European Comission. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. 1992.
- *** Planul de management al Parcului Natural Munții Maramureșului, 2009.
- ***, 2007, Ordonanța de Urgență 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, **MO 442/29.06.2007**
- ***, 2008, Ordinul M.M.D.D. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.